

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu:

8.6 Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS).

Część 4) Sieć ciepłownicza/chłodnicza efektywny system ciepłowniczy

1. Cel programu

Celem programu jest wsparcie rozwoju efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych.

Program priorytetowy zakłada realizację celu Programu Operacyjnego FEnIKS, jakim jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego.

Program wpisuje się w cel szczegółowy EFRR/FS.CP2.I - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Wsparcie przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji sieci ciepłowniczych przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej w dystrybucji energii.

2. Wskaźnik osiągnięcia celu

Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźnika osiągnięcia celu pn.:

- 1) Wybudowane lub zmodernizowane sieci ciepłownicze i chłodnicze – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 334 km w tym:
dla zwrotnych form dofinansowania co najmniej 220 km
- 2) Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej – planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 1 000 000,00 GJ/rok, w tym:
dla zwrotnych form dofinansowania co najmniej 600 000,00 GJ/rok
- 3) Szacowana redukcja emisji gazów cieplarnianych - planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 169 510,00 tony ekwiwalentu CO₂/rok, w tym:
dla zwrotnych form dofinansowania co najmniej 100 000,00 tony ekwiwalentu CO₂/rok

3. Budżet

Finansowanie przedsięwzięć w ramach przedmiotowego programu priorytetowego przewidziane jest z wykorzystaniem instrumentu finansowego w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1079, z późn. zm.), tj. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 oraz ze środków krajowych NFOŚiGW.

Budżet na realizację celu programu priorytetowego dla zwrotnych oraz bezzwrotnych form dofinansowania wynosi do 1 027, 5 mln zł, tj.:

- 1) **819,0 mln zł** ze środków unijnych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), w tym:

środki bezzwrotne	401,3 mln zł
środki zwrotne	417,7 mln zł
- 2) **208,5 mln zł** ze środków krajowych NFOŚiGW, w tym:

środki zwrotne	208,5 mln zł
----------------	--------------

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach **2024 - 2029**, przy czym:

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do **31.12.2029 r.**,
- 2) środki wydatkowane będą do **31.12.2029 r.**

5. Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie **konkurencyjnym**.

Terminy, sposób składania i rozpatrywania wniosków określone zostaną odpowiednio w ogłoszeniu o naborze lub w regulaminie naboru, które zamieszczane będą na stronie internetowej NFOŚiGW.

6. Koszty kwalifikowane

- 1) Okres kwalifikowalności kosztów od 01.01.2021 r. do 31.12.2029 r., w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane;
- 2) Koszty kwalifikowane - zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kosztów kwalifikowanych”, z zastrzeżeniem, że:
 - a) koszty związane z przygotowaniem przedsięwzięcia kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% sumy kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia,
 - b) koszty związane z zarządzaniem przedsięwzięciem kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia,
 - c) koszty nabycia nieruchomości kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia,
 - d) dopuszcza się ponoszenie kosztów związanych z działaniami edukacyjnymi w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz/albo na współpracę, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje, z partnerami z innych Państw Członkowskich. Działania te są nieobligatoryjne, ale w przypadku ich wystąpienia w ramach przedsięwzięcia inwestycyjnego zgłoszonego we wniosku o dofinansowanie, są kwalifikowane do wysokości nieprzekraczającej 5% sumy kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia,
 - e) koszty związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi kwalifikuje się do wysokości nieprzekraczającej 20% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia;
- 3) Podatek od towarów i usług (VAT) jest kosztem kwalifikowanym tylko wówczas, gdy jest on faktycznie i ostatecznie ponoszony przez ostatecznego odbiorcę wsparcia, a ostateczny odbiorca wsparcia nie ma prawnej możliwości odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego w jakiegokolwiek części, zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług. Podatek VAT, który można odliczyć, nie może być uznany za kwalifikowany, nawet jeżeli nie został faktycznie odzyskany przez ostatecznego odbiorcę wsparcia. Oznacza to, że w przypadkach, gdy ostateczny

odbiorca wsparcia może odliczyć podatek VAT, ale rezygnuje z tej możliwości, podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowanym.

7.1 Formy dofinansowania

- 1) Pożyczka udzielana na warunkach preferencyjnych ze środków EFRR, zwana dalej „pożyczką IF”.
- 2) Dotacja udzielana ze środków EFRR, zwana dalej „dotacją IF”.
- 3) Pożyczka udzielana na warunkach rynkowych ze środków krajowych NFOŚiGW, zwana dalej „pożyczką NFOŚiGW”.

7.2 Intensywność dofinansowania

Szczegółowe warunki w zakresie intensywności dofinansowania przedstawione zostały w punkcie nr 7.3 Warunki dofinansowania poniżej.

7.3 Warunki dofinansowania

Finansowanie przedsięwzięć w ramach przedmiotowego programu priorytetowego, z wykorzystaniem instrumentu finansowego w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1079, z późn. zm.), w tym na podstawie art. 2 pkt 16 rozporządzenia ogólnego, oznacza formę wsparcia udzielanego w ramach struktury, z wykorzystaniem której produkty finansowe są dostarczane ostatecznym odbiorcom wsparcia.

7.3.1 Szczegółowe warunki dofinansowania dla podmiotów innych niż podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE, działających na rzecz jednostek samorządu terytorialnego

Tabela 1.

Lp.	Warunki finansowania	Dotacja IF	Pożyczka IF	Pożyczka NFOŚiGW
1	Rodzaj dofinansowania	Dotacja	Pożyczka preferencyjna	Pożyczka na warunkach rynkowych (nie stanowi pomocy publicznej)
2	Intensywność dofinansowania	<ul style="list-style-type: none">• do 39,06% kosztów kwalifikowanych• w przypadku projektów w formule „project finance” do 33,19% kosztów kwalifikowanych	<ul style="list-style-type: none">• co najmniej 40,65% kosztów kwalifikowanych;• w przypadku projektów w formule „project finance” - co najmniej 34,56% kosztów kwalifikowanych	<ul style="list-style-type: none">• 20,29% kosztów kwalifikowanych;• w przypadku projektów w formule „project finance” - 17,25% kosztów kwalifikowanych
3	Umorzenie	nd	brak	brak
4	Oprocentowanie pożyczki	nd	0%	oprocentowanie na poziomie stopy referencyjnej ustalonej zgodnie z Komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody

				ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14, 19.01.2008, str.6)
5	Okres finansowania	nd	nie dłużej niż 25 lat liczone od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty kapitałowej	nie dłużej niż 25 lat liczone od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty kapitałowej
6	Karencja w spłacie rat kapitałowych	nd	do 12 miesięcy liczone od daty zakończenia projektu (daty zakończenia kwalifikowania wydatków)	do 12 miesięcy liczone od daty zakończenia projektu (daty zakończenia kwalifikowania wydatków)

Obligatoryjne jest finansowanie przedsięwzięcia w formie pożyczki IF, dotacji IF i pożyczki NFOŚiGW obejmujących łącznie 100 % kosztów kwalifikowanych. Dotacja IF udzielona ze środków EFRR nie może przekroczyć 49% łącznej kwoty dofinansowania ze środków EFRR. Zakłada się proporcjonalne finansowanie projektu, tj. 79,71% kosztów kwalifikowanych ze środków EFRR oraz 20,29% ze środków NFOŚiGW.

Na poziomie Regulaminu naboru mogą zostać wprowadzone maksymalne limity dofinansowania dla jednego przedsięwzięcia.

W przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule "project finance" obligatoryjne jest finansowanie przedsięwzięcia w formie pożyczki IF, dotacji IF i pożyczki NFOŚiGW obejmujących łącznie 85 % kosztów kwalifikowanych. Dla pozostałych 15 % kosztów kwalifikowanych obowiązuje wymóg udziału środków własnych odbiorcy ostatecznego wsparcia (z zastrzeżeniem, że środki własne nie obejmują: kredytów bankowych, emisji obligacji, pożyczek właścicielskich, pożyczek udzielonych przez inne podmioty itp.), wniesionych w postaci udziału kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym.

Przy czym przedsięwzięcie realizowane w formule „project finance” oznacza przedsięwzięcie realizowane przez podmiot:

- utworzony specjalnie w celu realizacji przedsięwzięcia, który nie rozpoczął jeszcze prowadzenia działalności operacyjnej, lub
- który prowadzi działalność operacyjną krócej niż 3 pełne lata obrotowe, lub
- który prowadzi obecnie działalność gospodarczą, ale w innej dziedzinie niż charakter przedsięwzięcia zgłoszonego we wniosku o dofinansowanie - szczególnie w przypadku, kiedy skala prowadzonej dotychczasowej działalności podmiotu nie gwarantuje ewentualnego zwrotu środków w przypadku niepowodzenia realizacji przedsięwzięcia.

W przypadku pożyczek na warunkach rynkowych udzielanych ostatecznemu odbiorcy wsparcia będącemu spółką nowoutworzoną lub specjalnego przeznaczenia, dla której nie można określić ratingu na podstawie danych finansowych dotyczących jego dotychczasowej działalności, przyjmowany jest rating najniższy. Jeżeli podmiot dominujący wobec odbiorcy ostatecznego wsparcia udziela pełnej, bezwarunkowej i płatnej na pierwsze żądanie gwarancji spłaty pożyczki, wówczas może być zastosowane oprocentowanie wynikające z ratingu, o którym mowa w ww. Komunikacie Komisji Europejskiej, o jedną kategorię niższego od kategorii ratingu właściwego dla podmiotu dominującego.

W przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” wypłata dofinansowania może być uzależniona od spełnienia dodatkowych warunków, np.: wydatkowanie środków własnych w pierwszej kolejności, brak wypłat zaliczkowych.

7.3.2 Szczegółowe warunki dofinansowania dla podmiotów będących dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE, działających na rzecz jednostek samorządu terytorialnego

Tabela 2.

Lp.	Warunki finansowania	Pożyczka ¹	
		Pożyczka IF preferencyjna	Pożyczka NFOŚiGW na warunkach rynkowych (nie stanowi pomocy publicznej)
1.	Rodzaj pożyczki		
2.	Intensywność dofinansowania	59,5% kosztów kwalifikowanych; w przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” 46,75% kosztów kwalifikowanych	10,5% kosztów kwalifikowanych; w przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” 8,25% kosztów kwalifikowanych
3.	Premia inwestycyjna (dotacja w formie umorzenia pożyczki)	brak	brak
4.	Oprocentowanie pożyczki	0%	oprocentowanie na poziomie stopy referencyjnej ustalonej zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14, 19.01.2008, str.6)
5.	Okres finansowania	nie dłużej niż 10 lat liczone od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty kapitałowej	nie dłużej niż 10 lat liczone od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty kapitałowej
6.	Karencja w spłacie rat kapitałowych	do 12 miesięcy liczone od daty zakończenia projektu (daty zakończenia kwalifikowania wydatków)	do 12 miesięcy liczone od daty zakończenia projektu (daty zakończenia kwalifikowania wydatków)

Dla przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” obowiązują wymogi jak w pkt 7.3.1.

7.3.3 Pozostałe warunki finansowania

- 1) W przypadku, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, będzie udzielane zgodnie z warunkami określonymi w:

¹ Pożyczka (IF i NFOŚiGW) spłacana w sposób uprzywilejowany, tj. korzysta z pierwszeństwa w spłacie kapitału, spłata pozostałych pożyczek lub kredytów może nastąpić dopiero po uregulowaniu przedmiotowej pożyczki

- rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na inwestycje w sieć dystrybucji w obszarze efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (Dz. U. poz. 2558) – w zakresie pomocy przeznaczonej na sieć ciepłowniczą/chłodniczą;
 - rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w obszarze energetyki i środowiska w ramach programu „Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (Dz. U. poz. 2557) – w zakresie pomocy przeznaczonej na magazyn ciepła, źródła OZE zasilające węzły hybrydowe oraz pomocy udzielanej podmiotom będącym dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE, działającym na rzecz jednostek samorządu terytorialnego;
 - rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis – w zakresie pomocy przeznaczonej na działania edukacyjne, o których mowa w ust. 7.5.
- 2) Udzielone dofinansowanie podlegać będzie zabezpieczeniu. Rekomendowany pakiet zabezpieczeń zależeć będzie od wyniku końcowej oceny wniosku o dofinansowanie i zidentyfikowanych ryzyk.

7.4 Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia, definiowanymi jako **ostateczni odbiorcy wsparcia**, będą: przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami, spółdzielnie mieszkaniowe, podmioty będące dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE działające na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (zakres podmiotowy wsparcia może zostać ograniczony w dokumentacji naborowej na projekty inwestycyjne realizowane przez ostatecznych odbiorców wsparcia).

W przypadku podmiotów będących dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE działających na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, ostatecznymi beneficjentami wsparcia mogą być tylko mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa w rozumieniu Załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, oraz małe spółki o średniej kapitalizacji w rozumieniu art. 2 pkt 103e ww. rozporządzenia.

Wsparcie dedykowane jest dla podmiotów realizujących inwestycje w systemach ciepłowniczych o mocy zamówionej powyżej 5 MW.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

Wspierane będą przedsięwzięcia z zakresu interwencji wskazanych w Programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 tj.:

054 - Systemy ciepłownicze i chłodnicze

Dofinansowane będą przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury sieciowej, tj.: budowa nowych odcinków sieci ciepłej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji istniejących lokalnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym lub w celu podłączenia nowych odbiorców, modernizacja, czyli przebudowa istniejących systemów ciepłowniczych i sieci chłodu, celem zmniejszenia strat na przesyle i dystrybucji, budowy i przebudowy komór ciepłowniczych, przepompowni wody sieciowej oraz węzłów ciepłych, budowa przyłączy do istniejących budynków i instalacji węzłów indywidualnych, również jako układów hybrydowych wraz z zasilającymi je instalacjami OZE, skutkujących likwidacją węzłów

grupowych, podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej mające na celu likwidację indywidualnych i zbiorowych źródeł niskiej emisji, budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej na potrzeby przyłączenia do systemu jednostek wytwarzania energii.

Wsparcie będzie udzielane systemom ciepłowniczym, które spełniają na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie wymogi efektywnego systemu energetycznego określonego w obowiązujących przepisach prawa.

Przykładowe typy projektów:

- sieć ciepłownicza/chłodnicza (wraz z magazynem energii) (kod 54)

Budowa magazynu energii może stanowić dodatkowy (nieobowiązkowy) element przedsięwzięcia.

W ramach przedsięwzięć inwestycyjnych możliwe jest sfinansowanie wydatków na działania edukacyjne w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz/lub na współpracę, w tym wymianę wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje, z partnerami z innych Państw Członkowskich, kandydujących lub stowarzyszonych, pod warunkiem, że będzie to bezpośrednio związane z realizowanym przedsięwzięciem.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

Przewiduje się konkurencyjny sposób wyboru projektów.

Projekty oceniane będą za pomocą aktualnych na dzień ogłoszenia naboru wniosków o dofinansowanie, zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący Programu FEnIKS 2021-2027, kryteriów horyzontalnych dla Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021 – 2027 oraz kryteriów specyficznych dla ostatecznych odbiorców wsparcia w formie Instrumentów Finansowych FEnIKS 2021-2027, Działanie 02.01 Infrastruktura ciepłownicza.

Kryteria horyzontalne jak i specyficzne składają się z grupy kryteriów obligatoryjnych oraz rankingujących. Kryteria obligatoryjne oceniane będą zerojedynkowo (możliwa ocena TAK/NIE, a w uzasadnionych przypadkach NIE DOTYCZY). Kryteria rankingujące są kryteriami punktowymi. Minimalny próg wymagany dla pozytywnej oceny w ramach obszaru wynosi 30 % możliwych do uzyskania punktów.

Szczegółowe kryteria horyzontalne i specyficzne wraz ze sposobem oceny określone zostały w załącznikach do niniejszego programu priorytetowego:

- Załącznik nr 1 „Kryteria horyzontalne dla Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS)” i
- Załącznik nr 2 „Kryteria wyboru projektów specyficzne dla ostatecznych odbiorców wsparcia w formie Instrumentów Finansowych” FEnIKS 2021-2027, Działanie 02.01 Infrastruktura ciepłownicza.

9. Postanowienia dodatkowe

- 1) Obowiązkowym załącznikiem do wniosku o dofinansowanie jest Studium Wykonalności wraz z aktywnym modelem finansowym opracowane wg instrukcji umieszczonej w pomocy kontekstowej Generatora Wniosków o Dofinansowanie (GWD) oraz zgodnie z „Instrukcją sporządzania Studium Wykonalności dla przedsięwzięcia ubiegającego się o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW”.

- 2) Do niniejszego programu priorytetowego w zakresie dofinansowania ze środków NFOŚiGW mają zastosowanie „Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”, a w zakresie finansowania ze środków EFRR mają zastosowanie odpowiednio zasady dofinansowania z uwzględnieniem Strategii Inwestycyjnej z Elementami Biznes planu w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Działanie FENX.02.01 Infrastruktura ciepłownicza (stanowiącej załącznik do „Umowy o Finansowaniu Instrumentu Finansowego w formie Funduszu Szczegółowego w ramach Działania FENX.02.01 Infrastruktura ciepłownicza w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) w obszarze Priorytetu FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego”).